

Тема 8. Інформаційні ресурси установи

Інформаційна модель організації. Життєвий цикл інформаційного ресурсу. Функції менеджменту на різних етапах життєвого циклу інформаційного ресурсу

8.1 Інформаційна модель організації

Моделювання – це метод опосередкованого, практичного або теоретичного оперування об'єктом, при якому використовується не сам об'єкт, а його модель. *Модель* – це представлена подумки або реалізована матеріально система, що, відображаючи або відтворюючи об'єкт дослідження, здатна замінити його так, що її вивчення дає нам нову інформацію про цей об'єкт.

Існує два основних способи опису моделей – *статичний і динамічний*. *Статичний* опис розглядає *структуру* моделі, тобто такі її аспекти, які не залежать від часу. *Динамічний* опис розглядає потік подій, тобто зміну у часі процесів, що моделюються.

Інформаційна модель організації є схемою потоків інформації, що використовується в процесі управління. Вона відображає різні процедури виконання функцій управління організацією й представляє зв'язок вхідних і вихідних документів і показників по кожному завданню.

Для побудови моделей інформаційної діяльності підприємства, що відображають взаємозв'язки між інформаційними потоками, широко використовують методи інформаційної логістики. Інформаційна логістика - це:

1. Система управління інформаційними потоками, які забезпечують виробничо-господарські процеси на підприємстві;
2. Комплекс заходів з метою управління виробництвом інформації, її рухом і одержанням з мінімальними витратами.

Впровадження комп'ютерних технологій дозволяє застосовувати менеджмент ділових процесів (Workflow Management - автоматизація діловодства; автоматизація документообігу). Цей метод являє собою управління інформаційною логістикою на базі комп'ютерної технології й має на меті забезпечення діяльності по виконанню господарських завдань необхідною інформацією відповідного виду, обсягу, якості, у відповідний термін і у відповідному місці з мінімальними витратами.

Діяльність будь-якого підприємства можна представити як безперервну зміну стану фізичних і інтелектуальних об'єктів підприємства. Кожна зміна того чи іншого об'єкту повинна мати своє документальне відображення. Їх сукупність утворює *інформаційну сферу* підприємства. Рух і зміна інформації утворюють *інформаційні потоки* (наприклад, документообіг).

Моделювання інформаційних взаємозв'язків здійснюється між: реальними об'єктами; фізичними й абстрактними залежностями, що існують між реальними об'єктами; інформацією, що відноситься до реальних об'єктів; структурою даних, що застосовується для створення, нагромадження, використання й управління інформацією.

При побудові інформаційної моделі проєктувальник завжди оперує двома основними глобальними областями, кожної з яких відповідає безліч характерних об'єктів. Першою із цих областей є реальний мир або ж сукупність фізичних і інтелектуальних об'єктів, таких як люди, речі, ідеї й ін., а також всі властивості цих об'єктів і залежності між ними. Другою є інформаційна область. Вона містить у собі існуючі інформаційні відображення об'єктів першої області і їх властивостей.

Інформаційне відображення не є об'єктом реального миру, однак зміна його, як правило, є наслідком певної зміни відповідного об'єкта реального миру.

8.2 Життєвий цикл інформаційного ресурсу

Інформаційний ресурс – це організована сукупність документованої інформації, що включає бази даних і знань, інші масиви інформації в ІС.

Інформаційний ресурс (ІР) – базова складова інформаційного менеджменту. Формування й використання ІР – одна з ключових проблем створення єдиного інформаційного простору, як на рівні організації, так і на загальнодержавному рівні.

Інформаційні ресурси створюються в процесі функціонування автоматизованих інформаційних систем (АІС) різних рівнів і різних предметних областей (сфер діяльності). Формування ІР і їх грамотне системне використання набуває все більше значення, створюючи систему керування інформаційними ресурсами й потоками. Планування й розробка таких систем ґрунтуються на етапах життєвого циклу інформаційного ресурсу, модель якого представлена на рисунку 8.1

Життєвий цикл інформаційного ресурсу визначає цикл взаємодії

фахівця й системи й складається з наступних етапів:

1. визначення цілей (особистих, корпоративних, суспільних) і змісту інформації, необхідної для їх досягнення;
2. створення, збір, збереження й пошук інформації; передача інформаційних ресурсів користувачам і їх використання;
3. оновлення в процесі використання, пов'язане з оновленням властивостей, якостей, підвищенням продуктивності, інших ознак;
4. утилізація й ліквідація.

Типовими задачами є виконання основних функцій менеджменту, таких як планування, організація, координація, контроль.

Рисунок 8.1. Життєвий цикл інформаційного ресурсу

8.3 Функції менеджменту на різних етапах життєвого циклу інформаційного ресурсу

Розглянемо, які функції менеджменту виконуються на кожному з етапів *життєвого циклу інформаційного ресурсу* (таблиця 8.1).

Таблиця 8.1 - Функції менеджменту на етапах життєвого циклу інформаційного ресурсу

Етапи життєвого циклу інформаційного ресурсу	Функції управління	Зміст
Визначення цілей	Планування	<ul style="list-style-type: none"> • аналіз інформаційних потреб організації; • аналіз інформаційних потоків і масивів даних; • розробка планів інформаційної роботи; • планування діяльності служби документаційного забезпечення управління (ДЗУ)
	Організація	<ul style="list-style-type: none"> • створення умов для зберігання нормативної, довідкової й архівної інформації; • організація інформаційного забезпечення діяльності фірми і її

		співробітників
	Контроль	<ul style="list-style-type: none"> • контроль впровадження інформаційних систем організації відповідно до поставлених цілей
Створення, збір, зберігання, пошук, передача повідомлень і даних	Планування	<ul style="list-style-type: none"> • вивчення потреб працівників підприємства в інформації; • аналіз інформаційних потоків і масивів даних; • аналіз перспектив розвитку області; • планування діяльності служби ДЗУ.
	Організація	<ul style="list-style-type: none"> • організація відбору й прийому на роботу персоналу для роботи з інформаційними системами; • організація умов роботи персоналу, підвищення кваліфікації; • пошук зовнішньої інформації, що відповідає потребам організації; • організація комп'ютерної обробки інформації; • впровадження, ведення й розвиток системної документації; • забезпечення підрозділів і окремих працівників необхідною інформацією
	Контроль	<ul style="list-style-type: none"> • контроль надходження інформації; • контроль стану діловодства в структурних підрозділах

Продовження таблиці 8.1

Етапи життєвого циклу інформаційного ресурсу	Функції менеджменту	Зміст
Використання інформаційних ресурсів	Планування	<ul style="list-style-type: none"> • аналіз інформаційного забезпечення комп'ютерних систем організації; • аналіз функціонування служби ДЗУ; • участь у постановці задач, проектуванні, удосконаленні (у частині інформаційного забезпечення) автоматизованих інформаційних систем; • видання інформаційних матеріалів, каталогів, проспектів; • планування архівації й схоронності інформації;
	Організація	<ul style="list-style-type: none"> • забезпечення підрозділів і окремих працівників необхідною інформацією; • створення умов для зберігання нормативної, довідкової й архівної інформації; • організація управління інформаційними ресурсами; • проведення нарад, семінарів, виставок; • видання інформаційних матеріалів, каталогів, проспектів; • знищення інформації, відповідно до розкладу зберігання
	Контроль	<ul style="list-style-type: none"> • контроль і підтримка функціонування системи безпеки інформації в комп'ютерній системі; • контроль ефективності використання інформаційних матеріалів